

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกर्मัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร
ANALYTICAL TO ANALYZE THE AUBJECT OF SUKARA MADHAVA
EMPHASIZING THE MAHAPARINIRVANA SUTTA

พระมหาคำพันธ์ ปากโร

Phramaha Kampun Paphakaro

นคร จันทราช

Nakhon Jantharach

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Ubon Ratchathani Campus

Email: nakhonjan09@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 1 พฤษภาคม 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 15 กรกฎาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 19 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกर्मัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร” นี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการตีความเรื่องสุกर्मัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องการตีความภาษาศาสนาในพระพุทธศาสนาเถรวาท และ 3) เพื่อวิเคราะห์ข้อเสนอปัญหาการตีความเรื่องสุกर्मัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์เอกสารโดยการแยกประเภท เรียบเรียง สรุปสาระสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารสำคัญโดยมีพระไตรปิฎก อรรถกถา และผลงานวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า

มหาปริณิพพานสูตร คือ พระสูตรว่าด้วยมหาปริณิพพานเป็นพระสูตรที่บันทึกเล่าเรื่องโดยประมวลเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในขบวนเสด็จจาริกแสดงธรรมครั้งสุดท้ายรวมไว้การดับขันธของพระพุทธเจ้า เป็นการตั้งชื่อตามเนื้อหาสาระของพระสูตร โดยพระสูตรนี้เป็น การบันทึกประมวลลำดับเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาในขบวนเสด็จจาริกแสดงธรรมครั้งสุดท้ายของพระผู้มีพระภาค ตลอดจนเหตุการณ์ในวันเสด็จดับขันธปรินิพพานการถวายพระเพลิง การแจกพระบรมสารีริกธาตุ และการสร้างพระสถูป ใจความสำคัญของพระสูตรนี้มีเนื้อหาแบ่งเป็น 6 ภาณวารและแบ่งย่อยออกเป็น 44 ตอน

การตีความเรื่องสุกัรมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตรพบว่า สุกัรมัททวะเป็นพระกระยาหารมื้อสุดท้ายที่นายจุนทะ บุตรนายช่างทอง ถวายพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งที่พระองค์เสด็จดำเนินไปยังเมืองปาวา หลังจากพระพุทธเจ้าเสวย สุกัรมัททวะแล้ว อาการประชวรก็กำเริบและพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธในภายหลัง ทำให้พระกระยาหารมื้อสุดท้ายของพระพุทธเจ้ากลายเป็นประเด็นข้อถกเถียงในแวดวงนักวิชาการว่าสุกัรมัททวะคืออะไร ? การตีความเรื่องสุกัรมัททวะมี 4 นัย คือ 1) การตีความเป็นเนื้อหุขนาดไม้แก่นไม้อ่อนจนเกินไป 2) สุกัรมัททวะเป็นเห็ดหรือหน่อไม้ชนิดหนึ่ง ที่หุขอบกิน 3) สุกัรมัททวะเป็นข้าวหุงที่ปรุงด้วยผลิตภัณฑ์ จากโค และ 4) สุกัรมัททวะเป็นยาพิเศษหรืออาหารเสริมชนิดหนึ่งที่ปรุงตามตำรับยาของรสาณศาสตร์

คำสำคัญ: การศึกษาเชิงวิเคราะห์,สุกัรมัททวะ,มหาปริณิพพานสูตร.

ADSTRACT

Research article on “Analytical study of the interpretation of the story of the Sutra of the Maddava in the Mahaparinibbana Sutta” has three objectives: 1) to study the problem of interpreting the story of the Sutra of the Maddava in the Mahaparinibbana Sutta; 2) to study the concept of interpreting religious language in Theravada Buddhism. And 3) to analyze the proposed problem of the interpretation of the story of the Sutra of the Maddava Sutta that appears in the Mahaparinibbana Sutta. This is a document analysis research by classifying, organizing, summarizing the main points, and analyzing the content from important documents, including the Tripitaka, commentaries, and other related academic works.

The results of the study found that

Mahaparinibbana Sutta is the Sutta on Mahaparinibbana, a Sutta that records the story by summarizing all the events and sermons that occurred in the procession of the last Dharma teaching, including the passing away of the Buddha. It is named according to the content of the Sutta. This Sutta is a summary of the events and sermons during the final Dharma pilgrimage of the Lord Buddha, as well as the events of the day of his passing away, the cremation, the distribution of the Buddha's relics, and the construction of the stupa. The main content of this Sutta is divided into 6 sections and subdivided into 44 sections.

The interpretation of the story of Sukrama-maddava as it appears in the Mahaparinibbana Sutta is that Sukrama-maddava is the last meal that Mr. Cunda, the son of a goldsmith, offered to the Buddha when he was walking to the city of Pava. After the Buddha had eaten Sukrama-maddava, His illness worsened and the Buddha

later passed away, making the Buddha's Last Supper a matter of debate among scholars as to what Sukramattva was. There are four interpretations of the story of Sukramattva: 1) the interpretation is that it is pork that is neither too old nor too young; 2) Sukramattva is a type of mushroom or bamboo shoot that pigs like to eat; 3) Sukramattva is rice cooked with cow products; and 4) Sukramattva is a special medicine or a type of dietary supplement prepared according to a Rasayana recipe.

Keywords: Analytically to Analyze, Sukara Madhava , Mahaparinirvana Sutta.

บทนำ

การศึกษาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาจะต้องได้รับการตีความวิเคราะห์ให้ได้ครอบงำประกอบสำคัญ 2 ประการคือ อรรถและพยัญชนะ ทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ข้อความในพระไตรปิฎกหลายแห่งยืนยันข้อนี้ว่า “พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ทรงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถทั้งพยัญชนะครบ บริบูรณ์ บริสุทธิ์” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539: วิ.ม. (ไทย) 1/2) ซึ่งให้เห็นว่าการศึกษาคำสอนในพระพุทธศาสนามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ศึกษาต้องศึกษาให้เข้าใจทั้งในด้านอรรถและพยัญชนะให้ครบถ้วน ที่สำคัญคือผลที่ได้จากการศึกษาไม่ควรขัดแย้งกันระหว่างอรรถและพยัญชนะ พยัญชนะต้องสามารถสื่อให้เข้าใจถึงอรรถได้และอรรถสามารถแทนค่าได้ตรงกับพยัญชนะ ทั้งคู่ควรดำเนินไปในรูปแบบที่มีความสหนัย (Coherence) และความสมนัย (Correspondence) ในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลและการบูรณาการต่อกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษาวิเคราะห์หรืออธิบายตีความคำสอนในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนามีจุดประสงค์เพื่อการเรียนรู้

การปฏิบัติและการเผยแผ่ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนั้นล้วนแต่เป็นการตีความคำสอนทั้งในด้านอรรถและด้านพยัญชนะโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระพุทธศาสนาได้อิสระอย่างมากในการตีความคำสอนแต่ยังขาดรูปแบบแนวทางการตีความที่แน่นอนชัดเจนเพื่อการตีความคำสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพระพุทธศาสนาเปิดโอกาสให้มีการตีความคัมภีร์อย่างอิสระดังกล่าวจึงมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีอาจเป็นที่ถูกใจและพอใจของผู้ที่ชื่นชมในสำนวนโวหารทางภาษาในความมีอิสระและสามารถศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ ได้มากขึ้น แต่มีข้อเสียเช่นกัน เพราะทำให้เกิดปัญหาด้านการตีความคัมภีร์หรือคำสอนแตกต่างกันและขาดความเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตีความคำสอนหรือพระธรรมวินัยในพระพุทธศาสนาที่ไม่สอดคล้องรับกันของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายทั้งในด้านอรรถและพยัญชนะเป็นเหตุแห่งความแตกต่างความแปลกแยก เกิดความแตกแยกและนำไปสู่การปฏิบัติที่ต่างกันที่สุดในความประสงค์แท้จริงการตีความทางพระพุทธศาสนา มุ่งเพื่อความเป็นปึกแผ่นมั่นคงและความแพร่ขยายแห่งพระพุทธศาสนาและที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือเพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนเป็นหลัก

เมื่อการสังคายนาพระธรรมวินัยที่ประเทศลังกาพระธรรมวินัยได้รับการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรบนใบลานโดยใช้อักษรสีหล ในปี พ.ศ. 433 หรือบางแห่งกล่าวว่า พ.ศ. 450 และบางแห่งระบุว่าพ.ศ. 452 พระธรรมวินัยจึงอยู่ในรูปแบบของคัมภีร์โดยมีลำดับชั้นความสำคัญตามลำดับคือ คัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกาและอนุฎีกา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พระสูตร สุตตานุโลม อัจฉริยวาท และอัตโถมติ(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ,,2543:38) เป็นที่รวบรวมประมวลพระธรรมวินัยรวมทั้งผลงานที่เป็นของพระสาวกที่สำคัญ ๆ ที่ถือกันว่าไม่ขัดกับพระธรรมวินัยเดิมไว้ พระพุทธศาสนาเถรวาทถือว่า คัมภีร์พระไตรปิฎกเป็นตัวแทนของพระบรมศาสดา เพราะเป็นที่จารึกรักษาพระธรรมวินัยที่พระบรมศาสดามอบหมายไว้ให้เป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งก่อนจะเสด็จดับขันธปรินิพพานและใช้เป็นมาตรฐานเป็นเกณฑ์ตัดสินการศึกษาความเชื่อและการประพฤติปฏิบัติเป็นที่มาและเป็นแหล่งรักษาหลักการของพระพุทธศาสนา (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต),2542:16)

ส่วนการศึกษาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามีผู้ศึกษาคำสอนในพระพุทธศาสนาที่มีปัญหาการตีความด้านไวยากรณ์ของภาษา คือ การอธิบายคำสอนด้วยการใช้ศัพท์บาลีโดยไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษา นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาบางท่านเห็นว่า การกระทำเช่นนั้น ไม่ว่าจะเกิดจากความไม่รู้ ความเข้าใจผิด หรือเกิดจากเจตนาอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม เมื่อมีคนเชื่อตามการตีความเช่นนั้น จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดต่อความหมายที่แท้จริงของหลักธรรม ท่านเห็นว่า การทำให้เกิดความเข้าใจผิดนั้น ไม่ว่าจะเกิดจากการแปลบาลีผิดหรือการสร้างความหมายเองโดยอัตโนมัตก็ตามถือว่าเป็นเรื่องเสียหายต่อพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น แม้จะมีความพยายามที่ข้ามพ้นภาษาสู่ความเข้าใจระดับที่เหนือการสื่อของภาษาก็ตามเพราะก่อนจะก้าวขึ้นสู่จุดหมายเช่นนั้นได้ความเข้าใจความหมายของหลักธรรมที่แสดงออกมาทางภาษาด้วยถ้อยคำเป็นจุดเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การศึกษาปฏิบัติและความหยั่งรู้ที่สูงขึ้นไป ภาษาจึงเป็นสื่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายหลักธรรมในเบื้องต้น ซึ่งจะเป็นเครื่องตัดสินความเป็นคำสอนในพระพุทธศาสนา (พระเทพเวที (ประยูร ปยุตฺโต),2533:9)

สภาพการณ์เหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการตีความคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีความขัดแย้งกันทั้งด้านอรรถและพยัญชนะ แม้ว่าคณะสงฆ์ไทยจะปกครองกันเองด้วยพระธรรมวินัย แต่เมื่อไม่มีพระบรมศาสดาคอยทำหน้าที่ชี้ขาดความขัดแย้งและเป็นหลักยึดของทุกฝ่ายแล้วอาจมีปัญหาได้ในบางกรณี สิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้การปกครองกันเองมีปัญหา คือ การมีความคิดไม่ลงรอยกันในเรื่องการศึกษาตีความคำสอนของพระพุทธองค์ (สมภาร พรหมทา,2543:94) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่มีกรอบความคิดหรือทฤษฎีในการตีความหรืออธิบายคำสอนที่เป็นรูปธรรมที่มีความเป็นระบบ ยังขาดรูปแบบการตีความที่เป็นเกณฑ์กลางที่สามารถให้ความรู้ความจริงอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ถึงความเป็นคำสอนในพระพุทธศาสนามากที่สุด การตีความโดยขาดรูปแบบที่เป็นระบบจะทำให้เกิดความเข้าใจที่สับสนหรือเข้าใจผิดต่อหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนายิ่งขึ้นไปอีกการสับสนหรือเข้าใจผิดต่อหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนาถือว่าอันตรายร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนาที่กำลังแผ่ขยายออกไปในหมู่ประชาชน จะนำไปสู่ความสั่นคลอนถึงขั้นรากฐานของ

พระพุทธศาสนาได้ (พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต),2542:2) เมื่อเป็นเช่นนั้นนักศึกษาวิเคราะห์หารูปแบบหรือวิธีการตีความคัมภีร์ที่ถูกต้องเหมาะสมว่าควรเป็นอย่างไรเพื่อใช้เป็นเกณฑ์วินิจฉัยการตีความพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าที่ควรจะมียึดถือเป็นแนวทางได้ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กลางในการตีความคำสอนของพระพุทธศาสนาให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกันหรือเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น

ภายหลังจากทรงตัดสินพระทัยเผยแผ่พระธรรมที่ตรัสรู้แล้ว ทรงบำเพ็ญพุทธกิจในฐานะเป็นพระบรมศาสดาเป็นเวลา 45 พรรษา ประดิษฐานพระพุทธศาสนาในแคว้นแคว้นต่าง ๆ อย่างมั่นคงจนพุทธบริษัท 4 มีความรู้พระธรรมวินัยเป็นอันดีแล้ว ในพรรษาที่ 45 ทรงเข้าจำพรรษา ณ เวฬุคาม เขตพระนครเวสาลี ในระหว่างพรรษานี้ได้เกิดอาการทรงประชวรอย่างแรงกล้ามีทุกขเวทนาใกล้ปรินิพพาน แต่ก็ทรงอดกลั้นขับไล่ทุกขเวทนานั้นด้วยพระขันติธรรมเพื่อทรงบอกสาส์นก่อนแล้วจึงจะปรินิพพาน ต่อมา เมื่อมารเข้ามากราบทูลอาราธนาให้ปรินิพพาน พระองค์มีพระสติสัมปชัญญะตัดสินพระทัยปลงพระชนมายุสังขาร ณ ปาวาลเจดีย์กำหนดวันที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน จึงตรัสกับมารว่า "มารผู้มีบาป ท่านจงอย่ากังวลเลยอีกไม่นาน การปรินิพพานของตถาคตจะมี จากนั้นไปอีก 3 เดือน ตถาคตจะปรินิพพาน (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,2539:ที.ม.(ไทย) 10/164/116)มหาปรินิพพานสูตรได้แสดงเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธองค์ไว้ว่า พระองค์ได้ทรงวางหลักการเกี่ยวกับการรักษาพระธรรมวินัยที่พระองค์ได้ทรงแสดงและบัญญัติไว้ให้ดำรงอยู่ตลอดไป โดยมีได้ทรงมอบหมายให้ใคร่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นศาสดาแทนพระองค์แต่ทรงยกเอาพระธรรมวินัยที่ทรงแสดงและบัญญัติไว้แล้วนั้นแหละให้เป็นศาสดาที่ได้ตรัสแก่พระอานนท์ว่า “ธรรมและวินัยที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่เธอทั้งหลาย หลังจากเราล่วงลับไป ก็จะเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,2539:ที.ม. (ไทย) 10/216/164) มหาปรินิพพานสูตร เป็นพระสูตรว่าด้วยมหาปรินิพพาน หมายถึงการดับขันธของพระผู้มีพระภาคเจ้า มหาปรินิพพานสูตร เป็นพระสูตรขนาดยาวในทีฆนิกาย มหาวรรคพระสุตตันตปิฎกซึ่งได้ประมวลลำดับเหตุการณ์ และพระธรรมเทศนาในการเสด็จจาริกแสดงธรรมครั้งสุดท้ายของพระผู้มีพระภาคเจ้า ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญในวันเสด็จดับขันธปรินิพพาน และหลังจากการเสด็จดับขันธปรินิพพาน คือ การถวายพระเพลิง การแจกพระบรมสารีริกธาตุ และการสร้างพระสถูป เป็นพระสูตรที่มีพระธรรมเทศนาหลากหลายพระสูตรลักษณะนี้ พระอรรถกถาจารย์ถือเป็นพระสูตรประเภทอนกานุกสันธิกะมีหลายอนุสนธิคือหลายตอนที่สะท้อนให้เห็นว่ามหาปรินิพพานสูตร เป็นพระสูตรขนาดใหญ่ เล่าเรื่องเกี่ยวกับการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า นับตั้งแต่เริ่มเสด็จมาสู่ที่จำพรรษาที่เมืองเวสาลีเป็นต้นมา กล่าวถึงเส้นทางเสด็จพุทธดำเนินมาโดยตลอด ฉะนั้น ในมหาปรินิพพานสูตรนี้ จึงมีข้อธรรมที่เป็นหลักปฏิบัติอยู่เป็นจำนวนมาก และแสดงพุทธประวัติในวาระสุดท้ายของพระชนมชีพก่อนที่จะเข้าสู่พระปรินิพพานไว้โดยละเอียด

ตลอดเส้นทางที่ปรากฏในมหาปรินิพพานสูตรพบว่า หลังจากพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในโกศนครตามความพอพระทัยแล้ว ก็ทรงรับสั่งกับท่านพระอานนท์ว่า “มาเถิดอานนท์ เราจะเข้าไปยังเมืองปาวากัน” แล้วเสด็จพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ไปถึงเมืองปาวา พอนายจุนทะ กัมมารบุตรทราบข่าวว่าพระพุทธเจ้าเสด็จมาพักที่สวนมะม่วงของตนก็เข้าไปเฝ้าและได้ฟังธรรมจากพระองค์

แล้วได้กราบทูลอาราธนาพระพุทธรองค์พร้อมพระสงฆ์ไปเสวยภัตตาหารที่บ้านของตน เมื่อรู้ว่าพระพุทธรองค์ทรงรับแล้วก็กลับบ้าน เพื่อเตรียมภัตตาหารถวายในวันรุ่งขึ้น พอถึงวันรุ่งขึ้นพระพุทธรเจ้าทรงครองอันตราวาสกถือบาตรและจีวรพร้อมหมู่ภิกษุ เสด็จเข้าไปยังบ้านของนายจุนทะ ประทับนั่งบนพุทธรอาสน์ที่ปูลาดไว้แล้ว รับสั่งเรียกนายจุนทะมาตรัสว่า “จุนทะ ท่านพระเคนสุกรมัททวะที่เตรียมไว้แก่เรา พระเคนของขบฉันอย่างอื่นที่เตรียมไว้แก่พระภิกษุสงฆ์” นายจุนทะรับสนองพระดำรัสแล้ว พระเคนสุกรมัททวะที่เตรียมไว้แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระเคนของฉันอย่างอื่นที่เตรียมไว้แต่พระภิกษุสงฆ์ ครั้นเสวยเสร็จแล้ว พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งเรียกนายจุนทะ กัมมารบุตรมาตรัสว่า “จุนทะ สุกรมัททวะที่เหลือเออจงฝังลงในหลุม เรายังไม่เห็นใครในโลก พร้อมเทวโลก มารโลก พรหมโลก และหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาหรือมนุษย์ ที่บริโภคนสุกรมัททวะนั้นแล้วย่อยได้ด้วยดี นอกจากตถาคต” นายจุนทะ กัมมารบุตรทูลรับสนองพระดำรัสแล้วฝังสุกรมัททวะที่เหลือลงในหลุมแล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ ถวายอภิวาทแล้วนั่ง ณ ที่สมควร พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงชี้แจงให้นายจุนทะเห็นชัด ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ เราใจให้อาจหาญแก่กล้า ชโลมใจให้สดชื่นรื่นเริงด้วยธรรมีกถาแล้วทรงลุกจากพุทธรอาสน์เสด็จจากไป

หลังจากพระผู้มีพระภาคเจ้าเสวยพระกระยาหารของนายจุนทะกัมมารบุตรก็ได้เกิดอาการประชวรอย่างรุนแรง ลงพระบังคนหนักเป็นโลหิต ทรงมีทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัส จวนเจียนจะปรินิพพาน แต่ทรงมีสติสัมปชัญญะ ทรงอดกลั้นทุกขเวทนาเหล่านั้นไว้ ไม่พริ้นพริ้ง รับสั่งเรียกท่านพระอานนท์มาตรัสว่า “มาเถิด อานนท์ เราจะเข้าไปยังกรุงกุสินารากัน” ท่านพระอานนท์ทูลรับสนองพระดำรัสแล้ว หลังจากนั้นพระพุทธรเจ้าพร้อมด้วยคณะพระภิกษุสงฆ์เสด็จไปยังเมืองกุสินารา และพระพุทธรองค์แหว่พักข้างทางเข้าไปยังคองไม้ต้นหนึ่งพร้อมรับสั่งให้พระอานนท์ช่วยปูสังฆาฏิซ้อนกัน ๔ ชั้น พระพุทธรเจ้าทรงประทับบนอาสนะแล้วรับสั่งให้พระอานนท์ไปตักน้ำดื่มมาถวาย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539: 71.ม. (ไทย) 10/1896/137)

สำหรับเรื่องภัตตาหารมื้อสุดท้ายสำหรับพระพุทธรองค์คือสุกรมัททวะ เป็นภัตตาหารที่พระพุทธรองค์ทรงทราบดีทั้งก่อนเสวยและหลังเสวยว่า เป็นอาหารทำจากอะไร เสวยแล้วจะเกิดอะไรขึ้นแก่พระองค์และแก่นายจุนทะกัมมารบุตรผู้ถวาย ก่อนเสวยพระพุทธรเจ้าทรงทราบว่า นายจุนทะ กัมมารบุตรมีความตั้งใจปรุงสุกรมัททวะให้เป็นอาหารพิเศษสำหรับพระพุทธรองค์เท่านั้น พระพุทธรเจ้าทรงรับสั่งให้นำสุกรมัททวะไปถวายเฉพาะพระองค์แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้นส่วนที่เหลือให้นำไปฝังดินเสีย และให้ถวายอาหารอย่างอื่นแก่ภิกษุสงฆ์ เมื่อพระพุทธรองค์ทรงเสวยแล้วไม่นาน ก็ทรงพระประชวรลงพระบังคนหนักเป็นโลหิต เมื่อเสด็จต่อไปจนถึงสาละวันทธาน ตรัสสั่งให้ท่านพระอานนท์ทำความเข้าใจกับคนทั้งหลายที่อาจเข้าใจผิดและตำหนินายจุนทะว่าเป็นผู้ทำให้พระองค์ปรินิพพาน โดยทรงยกย่องสุกรมัททวะให้ท่านพระอานนท์ฟังว่ามีอันสงฆ์เสมอกับอาหารมื้อแรกก่อนตรัสรู้ที่นางสุชาดาถวาย เพราะอาหารของนางสุชาดาพระองค์เสวยแล้วได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้า

จากเรื่องเล่าที่ปรากฏในมหาปรินิพพานสูตรในเบื้องต้น โดยเฉพาะในส่วนที่นายจุนทะได้ถวายพระกระยาหารมื้อสุดท้ายแด่พระพุทธรเจ้านั้น นำไปสู่ปัญหาและการตั้งประเด็นคำถามตลอดจน

การตีความเรื่องภาษาในพระพุทธศาสนาต่อไปได้ว่า “สุกมัททวะ” ซึ่งเป็นพระกระยาหารมื้อสุดท้ายของพระพุทธเจ้าที่นายจุนทะ บุตรนายช่างทอง นำมาถวายพระองค์ เมื่อครั้งที่พระองค์เสด็จดำเนินไปยังเมืองปาวา ซึ่งระหว่างทางคณะขอพระพุทธเจ้าแวะพักอยู่ที่สวนมะม่วงของนายจุนทะ เขาจึงกราบอาราธนาพระพุทธเจ้าไปเสวยภัตตาหารที่บ้านของเขาในวันรุ่งขึ้น ในท้ายที่สุดแล้วการตีความเรื่อง “สุกมัททวะ” พระกระยาหารมื้อสุดท้ายของพระพุทธเจ้าคืออะไรกันแน่ ที่นักวิชาการด้านศาสนาต่างให้ความสำคัญในประเด็นนี้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต้องการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร” ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการตีความเรื่องสุกมัททวะปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร
2. เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องการตีความภาษาศาสนาในพระพุทธศาสนาเถรวาท
3. เพื่อวิเคราะห์ข้อเสนอปัญหาการตีความเรื่องสุกมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร

ขอบเขตการวิจัย

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร” ผู้ศึกษาได้จำแนกขอบเขตการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน คือ

1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตด้านเนื้อหาออกเป็น 3 ประการตามวัตถุประสงค์การศึกษา ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการตีความเรื่องสุกมัททวะปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องการตีความภาษาศาสนาในพระพุทธศาสนาเถรวาท และ 3) เพื่อวิเคราะห์ข้อเสนอปัญหาการตีความเรื่องสุกมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร

2 ขอบเขตด้านเอกสาร สำหรับการศึกษา ผู้ศึกษาแบ่งประเภทของข้อมูลทางเอกสารออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ หมายถึง พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 และ

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ หมายถึง เอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตรนี้เป็นการศึกษาในลักษณะเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาได้ขมวดความสำคัญลงที่การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นเอกสาร (Document Research) เป็นหลักสำคัญโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1.กำหนดกรอบการวิจัย สำหรับกรอบวิจัยประกอบการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างกรอบวิจัย ทำให้การศึกษากลายเป็นไปตามโครงสร้าง เนื้อหาอย่างถูกต้องและมีความชัดเจนทำให้การศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยด้วยดี

2.รวบรวมข้อมูลเอกสาร การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแหล่งต่าง ๆ ผู้ ศึกษาได้จำแนกการศึกษาข้อมูลเอกสารออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539 และ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ วรรณกรรมพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา บทความ หนังสือ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยค้นคว้าประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

3.การตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลประกอบการศึกษา การตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลทั้งข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ส่วนข้อมูลใดที่ขาดความชัดเจน ขาดความเที่ยงตรง และขาดความน่าเชื่อถือ ก็กลับไปรวบรวมใหม่ รวมทั้งตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอต่อการตอบปัญหาการศึกษาหรือไม่ ส่วนที่ยังไม่พอสำหรับตอบปัญหาการศึกษามีการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นจึงนำมาจัดระเบียบข้อมูลตามวัตถุประสงค์และโครงสร้างของการวิจัย

4. วิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น หลังจากศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความข้อมูลที่รวบรวมมาทั้งหมดตามวัตถุประสงค์การวิจัย จัดความสัมพันธ์ของข้อมูลให้เชื่อมโยงกัน เพื่อตอบปัญหาในการวิจัยที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลบนฐานของความจริง มีหลักฐานอ้างอิง และมีเหตุผลรองรับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา

5.เรียบเรียงข้อมูล หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดให้เป็นหมวดหมู่ด้วยการเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษารวบรวมมาแล้ว ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและ ทุติยภูมิ ภาคเอกสาร ตำรา งานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งเรียบเรียงและจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามโครงสร้างเนื้อหา แล้วลงมือเขียนงานโดย นำเสนอในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อตอบประเด็นปัญหาการศึกษาตามโครงสร้างของ เนื้อหา รายงานความคืบหน้าต่อไป

สรุปผลการวิจัย

มหาปริณิพพานสูตรเป็นพระสูตรว่าด้วยมหาปริณิพพาน หมายถึง การดับขันธของพระผู้มี พระภาค ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดสำหรับพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ชื่อนี้ตั้งตามเนื้อหาสาระของ พระสูตร จะเห็นว่า พระสูตรนี้เป็นบันทึกประมวลลำดับเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาในขบวนเสด็จ จาริกแสดงธรรมครั้งสุดท้ายของพระผู้มีพระภาค ตลอดจนเหตุการณ์ในวันเสด็จดับขันธปรินิพพาน การถวายพระเพลิง การแจกพระบรมสารีริกธาตุ และการสร้างพระสถูปรูปแบบของมหาปริณิพพาน

สูตรเป็นแบบบันทึกเล่าเรื่อง โดยประมวลเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในขบวนเสด็จจาริกแสดงธรรมครั้งสุดท้ายมารวมไว้ สำหรับโครงและรูปแบบของมหาปรินิพพานสูตรเป็นแบบบันทึกเล่าเรื่องโดยประมวลเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาที่เกิดขึ้นในขบวนเสด็จจาริกแสดงธรรมครั้งสุดท้ายมารวมไว้จัดแบ่งเป็น 6 ภาณวาร ในฉบับแปล (ฉบับมหาจุฬาฯ) แบ่งย่อยออกเป็น 44 ตอนว่าด้วยเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

ภาณวารที่ 1 มีเส้นทางและเรื่องเล่าดังนี้ 1) เรื่องวัสสการพราหมณ์ 2. เรื่องราขอปริหานิยธรรม 3.เรื่องภิกขุขอปริหานิยธรรม 4. เรื่องพระสารีบุตรบ้นลือสีหนาท 5. เรื่องโทษของคนทุศีล และ 6. เรื่องอานิสงส์ของคนมีศีล

ภาณวารที่ 2 มีเส้นทางและเรื่องเล่าดังนี้ 7. เรื่องการสร้างเมืองปาฏลีบุตร 8 เรื่องอริยสัจ ๔ ประการ 9. เรื่องความไม่หวนกลับมาและจะ 0. เรื่องหลักธรรมที่ชื่อว่าแวนธรรม 11.เรื่องสำเร็จสัมโพธิในวันข้างหน้าเรื่องนางอัมพาลี 12. เรื่องทรงเข้าจำพรรษาในเวฬุคาม

ภาณวารที่ 3 มีเส้นทางและเรื่องเล่าดังนี้ 13. เรื่องนิมิตโอภาส 14. เรื่องมารกราบทูลให้ปรินิพพาน 15. เรื่องทรงปลงพระชนมายุสังขาร 16.เรื่องเหตุที่ทำให้แผ่นดินไหวอย่างรุนแรง ๘ ประการ 17. เรื่องบริษัท 8 จำพวก 18. เรื่องอภิกายตนะ 8 ประการ 19.เรื่องวิโมกข์ 8 ประการ 20. เรื่องมารทูลอาราธนาให้ปรินิพพาน 21. พระอานนท์กราบอาราธนาให้ดำรงพระชนม์ต่อไป 22. เรื่องทรงแสดงอานุภาพของอิทธิบาท 4 ประการ 23. เรื่องสังเวชนียธรรม และ 24. เรื่องการทอดพระเนตรกรุงเวสาลีอย่างข้างมอง

ภาณวารที่ 4 มีเส้นทางและเรื่องเล่าดังนี้ 25. เรื่องมหาปเทศ ๔ ประการ 26. เรื่องนายจุนทกัมมารบุตร 27. เรื่องรับสั่งขอน้ำดื่ม และ 28. เรื่องปุกกุสะมัลลบุตร

ภาณวารที่ 5 มีเส้นทางและเรื่องเล่าดังนี้ 29. เรื่องเสด็จไปยังควงไม้สาละคู่ 30. พระอุปวาณเถระ 31. เรื่องสังเวชนียสถาน 4 ตำบล 32. เรื่องคำถามของพระอานนท์ 33. เรื่องอุปารหุบุคคล 34. เรื่องความเป็นอัจฉริยะของพระอานนท์ 35. เรื่องทรงแสดงมหาสุทิสสนสูตร 36. เรื่องการถวายอภิวาทของเจ้ามัลละ และ 37. เรื่องสุภัททปริพาชก

ภาณวารที่ 6 มีเส้นทางและเรื่องเล่าดังนี้ 38. เรื่องปัจฉิมโอวาท 39. เรื่องพุทธปรินิพพาน 40. เรื่องบูชาพระพุทธสรีระ 41. เรื่องพระมหากัสสปเถระ 42. เรื่องการถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ 43. เรื่องแจกพระบรมสารีริกธาตุ และ 44. เรื่องบูชาพระบรมธาตุและสร้างพระสถูป

บางตอนบันทึกไว้โดยย่อและมีรายละเอียดแยกไปตั้งเป็นสูตรหนึ่งต่างหากก็มี เช่น มหาสุทิสสนสูตรขนวสภสูตรในเล่มเดียวกัน (พระไตรปิฎกเล่ม 10)

ส่วนปัญหาการตีความเรื่องสุกมัททวะปรากฏในมหาปรินิพพานสูตรนั้น ผู้วิจัยสรุปได้เป็น 4 แนวทาง 1) เป็นเนื้อหุขนาดไม่แก่หรือไม่อ่อนจนเกินไป อ่อนนุ่ม นำรับประทาน 2) เป็นเห็ดหรือหน่อไม้ชนิดหนึ่งที่หุชอบกิน 3) เป็นข้าวหุที่ปรุงด้วยผลิตภัณฑ์จากโค ได้แก่ นมสด นมเปรี้ยวเปรียง เนยใส เนยข้น และ 4) เป็นยาพิเศษหรืออาหารเสริมชนิดหนึ่งที่ปรุงตามตำรับยาของรสาณศาสตร์

ส่วนการตีความภาษาศาสนาในพระพุทธศาสนาเถรวาท การตีความในพระพุทธศาสนาเถรวาทเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธกาลและหลังพุทธกาลมาโดยตลอด การตีความในพระพุทธศาสนาเถรวาทได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยรอบด้านหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้รู้และเข้าใจถึงความจริง ความถูกต้องและความดีงามไม่น้อยไปกว่ากันระหว่างผู้เขียน คัมภีร์ และผู้อ่าน ตลอดถึงวิธีการสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ด้วย ในลักษณะที่มีความเชื่อมโยงเป็นปัจจัยตรวจสอบความถูกต้องแก่กันและกันเชิงบูรณาการ แนวคิดและทฤษฎีการตีความคัมภีร์ในพระพุทธศาสนา เป็นทฤษฎีการตีความที่มีหลักการแบบปฏิจางสมุพบาทคือมีลักษณะที่ต้องอาศัยกันและกันระหว่างผู้เขียน ผู้อ่าน คัมภีร์และบริบททั้งของผู้อ่านและผู้เขียน ตลอดถึงวิธีการที่ใช้ในการตีความ เพราะหากเริ่มต้นการตีความด้วยการมุ่งค้นหาเจตนาของผู้เขียน สามารถสืบค้นหาได้ในคัมภีร์ จะมีข้อความที่สื่อให้เห็นถึงเจตนารมณ์หรือเป้าหมายของผู้เขียน ในขณะเดียวกัน ข้อความในคัมภีร์เองได้บ่งชี้ถึงการให้อิสระในการตีความแก่ผู้อ่านที่จะเลือกตัดสินใจตามหลักมหาปเทศและกาลามสูตร และเสนอเกณฑ์สำหรับพิจารณาตัดสินที่ต้องกลับไปพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของผู้เขียนด้วยว่าสิ่งที่เข้าใจนั้นตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน

การตีความภาษาศาสนาในพระพุทธศาสนาเถรวาทมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบภายในคัมภีร์ ได้แก่ อรรถและพยัญชนะ เป็นองค์ประกอบภายในคัมภีร์ที่แสดงความหมายของธรรมวินัยและเจตนารมณ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ อาจเรียกว่า เป็นบริบทภายในตัวคัมภีร์ 2) องค์ประกอบภายนอกคัมภีร์ ได้แก่ บริบทของผู้เขียนและผู้อ่าน บริบทของการเกิดขึ้นของคัมภีร์ 3) คัมภีร์ที่ใช้เป็นหลักและเป็นแหล่งข้อมูล ถือว่าเป็นฐานสำคัญของการศึกษาตีความ และ 4) ผู้ตีความ ควรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์บางประการ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรู้ด้านภาษาในคัมภีร์ การปราศจากอคติ ไม่มีความลำเอียงหรือมีสมมติฐานล่วงหน้า หากแต่มีความซื่อตรงต่อคัมภีร์และให้คัมภีร์เปิดเผยตัวเองและตรวจสอบตัวเอง แม้เนื้อหาในคัมภีร์จะเปิดกว้างให้อิสระแก่ผู้อ่านได้ตีความพินิจพิจารณาด้วยตนเองแล้วจึงสรุปตัดสินปลงใจเชื่อ แต่จะอย่างไรก็ตาม ควรให้ปฏิบัติการบนหลักการในคัมภีร์เช่นกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อเสนอปัญหาการตีความเรื่องสุกมัททวะคืออะไรนั้นมี 4 ประการคือ 1) การตีความเป็นเนื้อหามุขนาบไม่แก่มื่ออนจนเกิดนไป 1) สุกมัททวะเป็นเห็ดหรือหน่อไม้ชนิดหนึ่ง ที่หมูชอบกิน 3) สุกมัททวะเป็นข้าวหุงที่ปรุงด้วยผลิตภัณฑ์ จากโค และ 4) สุกมัททวะเป็นยาพิเศษหรืออาหารเสริมชนิดหนึ่งที่ปรุงตามตำรับยาของรสาณศาสตร์

อภิปรายผล

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร การตีภาษาศาสนาเป็นเรื่องสำคัญและมีความละเอียดอ่อนอย่างยิ่งยวด อาจส่งผลทำให้เกิดผลดีและผลเสีย กล่าวคือในด้านที่ถือว่าเป็นผลดีนั้น นับว่าเป็นความพยายามที่จะนำพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบันอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด นับว่ามีเจตนาที่ดีในการเผยแผ่พุทธธรรมเพียงแต่ว่า วิธีการหลาย ๆ ประการรวมทั้งวิธีการตีความอาจไม่เหมาะสม และจัดว่าเป็นจุดที่ทำให้ผู้คนหันเข้ามาศึกษาค้นคว้าหาความจริงเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ในพระพุทธศาสนา

มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในวงการศึกษา ได้มีการยกประเด็นเหล่านี้มาศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาข้อเท็จจริงทั้งในแง่สังคม และหลักธรรม และในแง่ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย ในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับมุมมองของพระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุศลจิตโต), 2543:87) ที่ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการตีความพระธรรมวินัยไว้ในหนังสือกรณีวิวาทะ พระพุทธเจ้าปรินิพพานด้วยโรคอะไรโดยมีใจความโดยสังเขปได้ว่า การที่บุคคลจะกล่าวถึงพระคัมภีร์ กล่าวถึงพระอรหันต์ผู้รวบรวมคัมภีร์ การตีความ อธิบายความ ต้องคำนึงถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา และประโยชน์สุขของมหาชนเป็นสำคัญ

ผู้จะอธิบายความตีความพระคัมภีร์นั้นต้องมีความบริสุทธิ์ใจเป็นที่ตั้ง มีความรู้ภาษาบาลีในขั้นแตกฉาน และได้ศึกษาพระบาลีพระไตรปิฎกส่วนที่เป็นพระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรมอย่างทั่วถึง พร้อมกับสืบค้นข้อความที่ตนยังเข้าใจไม่ชัดเจนในคัมภีร์อรรถกถา และฎีกา หากพบข้อความใดที่พระบาลีอรรถกถา และฎีกา กล่าวไว้อย่างย่อ ซึ่งพอแก่ความเข้าใจของคนอื่นเดียสมัยโน้น แต่มันยังเป็นปัญหาที่ตัวเราเองจำต้องตีความ เราจะต้องพยายามตีความในเชิงสร้างสรรค์เสริมให้น่าเชื่อถือ มีความเคร่งครัด และเพิ่มพูนศรัทธา ความเคารพเลื่อมใสยิ่งขึ้น

พระพุทธศาสนาเถรวาทถือว่าภาษาเป็นสิ่งสมมติ ภาษาใช้บรรยายความเป็นจริงที่รับรู้ผ่านการสัมผัสทางตา หู จมูกลิ้น และกาย โดยที่พุทธทาสภิกขุเรียกภาษาประเภทนี้ว่า ภาษาคน ความหมายที่ภาษาคนสื่อจะขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้ใช้ภาษา ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ อย่างไรก็ตามหลักของพระพุทธศาสนาเถรวาทนั้น ความจริงสูงสุดสัมพันธ์กับความเป็นจริงแท้ที่ปรากฏแก่ใจ พุทธทาสภิกขุเรียกว่าภาษาแห่งใจนี้ว่า ภาษาธรรมการเชื่อมโยงภาษาคนและภาษาธรรมนั้นอาศัยจุดเชื่อมคือบุคคลที่สามารถเข้าใจความเป็นจริงแห่งความทุกข์และการดับทุกข์ โดยพิจารณาวิเคราะห์ภาษาศาสนาที่ใช้วิธีอธิบายเชิงปฏิเสธ เอกัตตะ และเปรียบเทียบ

ในส่วนที่เป็นด้านที่ถือว่าเป็นผลเสียนั้น ได้แก่ รูปแบบและวิธีการตีความ แม้พระพุทธศาสนาเปิดโอกาสให้มีการตีความธรรมวินัยหรือการพิจารณาธรรมอย่างอิสระ แต่การให้อิสระนั้นเป็นไปอย่างมีขอบเขตโดยประการที่จะไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนมากที่สุด ทำให้วัดหรือสำนักต่าง ๆ ในเมืองไทย มิได้คำนึงถึงขอบเขตที่ว่ากันอย่างจริงจัง จึงทำให้เกิดผลเสียต่อพระพุทธศาสนา ในอันที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับหลักธรรมบางเรื่องดังเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์แล้ว ส่วนการตีความการตีความพระธรรมวินัยอย่างตรงไปตรงมาตามเนื้อหาคัมภีร์เป็นหลักโดยคำนึงถึงความตรงตามเจตนารมณ์ของพระพุทธเจ้าให้มากที่สุด

โดยผู้ตีความต้องวางใจเป็นกลาง ปราศจากอคติให้มากที่สุดแล้วศึกษาตีความพระธรรมวินัยโดยให้คัมภีร์เปิดเผยเนื้อหาสาระด้วยตัวคัมภีร์เอง ดังนั้น การตีความ เป็นความเข้าใจความหมายของคำหรือภาษาที่ผู้พูดหรือผู้เขียนใช้และเข้าใจประกอบด้วยการเข้าใจศัพท์และไวยากรณ์ของภาษาที่ใช้ความหมายที่ได้จากการตีความจะต้องตรงกับความหมายของผู้พูด ที่จะทำให้เกิดการแปรความหมายตามตัวอักษรให้มีความหมายตามความต้องการของผู้ใช้ร่วมกันทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ในปัจจุบันการตีความภาษาศาสนาเป็นวิธีการที่สำคัญที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์

คำสอนที่ปรากฏในรูปของภาษาบันทึก การสอนหลักธรรม เป็นต้นของแต่ละศาสนาเพื่อทำความเข้าใจได้เนื้อหาอย่างลึกซึ้งและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกรมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร” ผู้วิจัยได้เสนอข้อแนะทั่วไปตามลำดับดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 คณะสงฆ์ไทยควรส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายให้การสนับสนุนให้พระภิกษุสงฆ์ สามเณรให้ศึกษาภาษาบาลีมากขึ้นเพื่อให้เกิดความแตกฉานให้มีความรู้และความเข้าใจในการศึกษาวิเคราะห์และตีความหลักพระธรรมวินัยได้อย่างถูกต้อง

1.2 คณะสงฆ์ไทยควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนพุทธบริษัททั้ง ๔ เห็นและให้ความสำคัญตลอดจนหันมาศึกษาภาษาบาลีมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การตีความเรื่องสุกรมัททวะที่ปรากฏในมหาปริณิพพานสูตร” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งผู้วิจัยยังคงมีประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา ผู้วิจัยเสนอประเด็นปัญหาในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1. ควรศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบการตีความภาษาศาสนาที่ปรากฏในพระวินัยปิฎก

2.2. ควรศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบรูปแบบการตีความภาษาศาสนาที่ปรากฏในพระสุตตันตปิฎก

2.3. ควรศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบรูปแบบการตีความภาษาศาสนาที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎก

2.4. ควรศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบรูปแบบการตีความภาษาศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์อื่น ๆ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัย.(2539. พระไตรปิฎกภาษาไทย

ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร วิทยาลัย.โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช เล่มที่ 1,10.

พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา .(2543). พระพุทธศาสนายานในอินเดีย พัฒนาการและสารัตถธรรม, กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุศลจิตโต) .(2543). กรณีวิวาทะพระพุทธเจ้าปริณิพพานด้วยโรคอะไร?, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต).(2533). เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์.พิมพ์ครั้งที่3,
กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) .(2543). กรณียธรรมกาย.พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: กองทุนจุฬิ
ธรรม.

สมภาร พรหมทา.(2542). “ศาสนากับรัฐ” ในพุทธวิบัติ? วิภวศาสนาอุคณาธิปไตย.กรุงเทพมหานคร:
วิถิทรรศน์.